CASE LAW SYMPOSIUM: RECENT DEVELOPMENTS IN DOMESTIC, INTERNATIONAL, AND FOREIGN JUDICIARIES ABSTRACTS

YENİ İÇTİHATLAR: ULUSAL, ULUSLARARASI VE YABANCI MAHKEME KARARLARI SEMPOZYUMU TEBLİĞ ÖZETLERİ

KOÇ ÜNİVERSİTESİ LAW SCHOOL / HUKUK FAKÜLTESİ

7 October / Ekim 2022

ISBN: 978-625-8022-34-6

Opening remarks / Açılış konuşması	9.00 (GMT+3) - Bertil Emrah Oder (Dean/Dekan – Koç Üniversitesi Law School/Hukuk Fakültesi)		
Link / Bağlantı	Webinar ID 952 7934 2636 - https://kocun.zoom.us/j/95279342636		
Session / Seans	Session A / A Seansı (9.15-11.15)	Session B / B Seansı (12.00-14.00)	Session C / C Seansı (15.00-17.00)
Panel no. / Oturum no.	A1	B1	C1
Chair / Oturum Başkanı	Nur Centel (Koç Üniversitesi)	Bertil Emrah Oder (Koç Üniversitesi)	Murat Develioğlu (Galatasaray Üniversitesi)
Presentations / Tebliğler	Hakan A. Yavuz (Yargıtay) - Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü ve Anayasa Mahkemesinin 31.03.2021 ve 21.04.2022 Tarihli İptal Kararlarına İlişkin Düşünceler	Yiğit Sayın (Koç Üniversitesi) - On the Definition of Slavery in Modern Law in Light of Recent Court Decisions	Tuba Birinci Uzun (Akdeniz Üniversitesi) / Ayşegül Dörttepe Okutan (Antalya Bilim Üniversitesi) - Mirasçının Mirasbırakanı Arayıp Sormaması, Mirasbırakana İlgi Göstermemesi Mirasçılıktan Çıkarma Sebebi Olabilir mi? Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 26.01.2021 tarihli ve E. 2019/5571 K. 2021/471 Sayılı Kararının İncelenmesi
	Büşra Erdem (İstanbul Aydın Üniversitesi) - Almanya/Jena Yüksek Bölge Mahkemesi'nin 18/1/2022 Tarihli Kararının Değerlendirilmesi: Müdafiin Ceza Savunması Yoluyla Ceza Adaletini Engellenmesi	Sanita van Wyk (Tilburg University) - Different Roads to the Same Destination: Climate Change Litigation in South Africa and the Netherlands and the Role of Human Rights in the Mitigation of Climate Change	Özgün Çelebi (Koç Üniversitesi) - İsviçre Federal Mahkemesi'nin 4A_522/2018 Sayılı, 18 Temmuz 2019 Tarihli Kararı Çerçevesinde Mirasçıların Külli Halef Sıfatıyla Bankalardan Bilgi Alma Haklarının Kapsamı
	Recep Kahraman (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi) - Tasarlamanın Tespitinde Kavramın Psikolojik Boyutunun Öne Çıkartılmasına Dair Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararının Değerlendirilmesi	Abdulkadir Karaarslan - Kozan v. Turkey: The Limits of the Judges' Freedom of Expression	Efe Can Yıldırır (İstanbul Üniversitesi) - Yargıtay'ın Güncel Kararları Işığında Muris Muvazaası Kavramı ile Denkleştirme Kurumunun İlişkisi
	Tuğçe Duygu Köksal (Galatasaray Üniversitesi) - Avukata Erişim Hakkına İlişkin Güvenceleri Zayıflatan İçtihadın Değerlendirilmesi		
Link / Bağlantı	Webinar ID 952 7934 2636 - https://kocun.zoom.us/j/95279342636		

Session / Seans	Session A / A Seansı (9.15-11.15)	Session B / B Seansı (12.00-14.00)	Session C / C Seansı (15.00-17.00)
Panel no. / Oturum no.	A2	B2	C2
Chair / Oturum Başkanı	S. Anlam Altay (Galatasaray Üniversitesi)	R. Murat Önok (Koç Üniversitesi)	Billur Yaltı (Koç Üniversitesi)
Presentations / Tebliğler	Emek Toraman Çolgar (Koç Üniversitesi) - İsviçre Federal Mahkemesi'nin Görev Süresi Dolan ve Yeniden Seçilmeyen Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Durumuna İlişkin Verdiği Karar (4A_496/2021) Hakkında Düşünceler	Timuçin Köprülü (Atılım Üniversitesi) - Devlet Başkanına Suikast İddiasıyla İade: İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Kararından Hareketle Bir İnceleme	Ayşegül Küçükdağlı (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi) - Almanya Federal Anayasa Mahkemesi 26.03.2019 Tarihli Kararının Üvey Çocuğun Evlat Edinilmesi Rejimine Etkisi ve Güncel Tartışmalar
	Cem Veziroğlu (Koç Üniversitesi) - Kaçış Klozu (TTK m. 493) Bağlamında Güncel Sorunlar: Türk ve İsviçre Hukukunda Yeni İçtihatlar	Barış Işık (İstanbul Okan Üniversitesi) - IŞİD Üyelerinin İşledikleri Suç Fiillerinin Uluslararası Suçlar Bağlamında Değerlendirilmesi - Frankfurt am Main Yüksek Eyalet Mahkemesi Kararı Örneği	İsmail Dede (Galatasaray Üniversitesi) - İnterseks Kişilere Yönelik Cinsiyet Atama Operasyonları Özelinde Kıta Avrupası'nda Paternalist İdeolojinin Reddi ve Yargıtay Uygulaması
	İbrahim Bektaş / Yasin Barış Özelci (Ankara Üniversitesi) - Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Kambiyo Senedinde Borçlunun İbrasına İlişkin 09.02.2022 Gün, E. 2020/6907, K. 2022/941 Sayılı İçtihadı Üzerine Düşünceler	Süleyman Özar (Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı) - Anayasa Mahkemesi Kararlarında Çocuklara Karşı İşlenen Cinsel Suçların Serencamı	Simay Doğmuş (Yaşar Üniversitesi) - AYM'nin K. 2020/78 ve B.N. 2019/40353 Kararları Özelinde Vergilendirmede Belirlilik İlkesi
	Beyza Aka (Galatasaray Üniversitesi) - Nürnberg Eyalet Yüksek Mahkemesinin (OLG Nürnberg) 20.12.2013 Tarihli ve 12 U 49/13 Sayılı Kararı Işığında Rus Ruleti Klozlarının Geçerliliği ve Uygulanması	Veysel Candan Canoğlu (Kocaeli Üniversitesi) - Anayasa Mahkemesinin Güncel Kararlarında Ceza Yargılamasında Verilen Kararın Aynı Fiilden Dolayı Yapılan Disiplin Soruşturmasında Kullanılmasının Masumiyet Karinesi Açısından Değerlendirilmesi	Erhan Bayar / Yusuf Öcalmış / Hakan Kepir (İstanbul Okan Üniversitesi) - Yargı Kararları Çerçevesinde Finansman Gider Kısıtlaması Uygulaması
Link / Bağlantı	Webinar ID 932 2333 0523 - https://kocun.zoom.us/j/93223330523		

Session / Seans	Session A / A Seansı (9.15-11.15)	Session B / B Seansı (12.00-14.00)	Session C / C Seansı (15.00-17.00)
Panel no. / Oturum no.	A3	B3	C3
Chair / Oturum Başkanı	Mustafa Erkan (Marmara Üniversitesi)	Nevhis Deren Yıldırım (Koç Üniversitesi)	Veliye Yanlı (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Presentations / Tebliğler	Ayşegül Buğra Şar (Koç Üniversitesi) - Carrier's Liability as Appraised in the UK Supreme Court decision Alize 1954 and Another v. Allianz Elementar Versicherungs AG and Others (The "CMA CGM Libra") [2021] UKSC 51	Hakan Hasırcı (Yeditepe Üniversitesi) - Mahkemeye Elektronik Ortamda İletilen Belgelere Sistemden Kaynaklanan Sebeplerle Ulaşılamamasına Dair 08.03.2022 tarih ve VI ZB 25/20 sayılı Alman Federal Mahkemesi Kararı'nın Elektronik Ortamda Yapılacak Usul İşlemlerine Dair Düşündürdükleri	Mehmet Özdamar (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi) İçtihatlar Doğrultusunda Ticari İş ve Ticari Dava İlişkisi (Yargıtay HGK'nın 2015/15-440 Esas, 2015/1769 Karar, 16.09.2015 Tarihli Kararı)
	Mehmet Polat Kalafatoğlu (Koç Üniversitesi) - Reinforcing the Enforcement Mechanisms of Arbitral Awards: An Analysis of the ECHR Judgment in The Case of BTS Holding, A.S. v. Slovakia	Eray Karagöz (Ankara Üniversitesi) - Uber Örneğiyle Bağımlılıktan Bağımsızlığa: Çalışma İlişkilerinde Yaşanan Dönüşüm Türk Sosyal Güvenlik Sisteminde Nasıl Karşılık Bulacak?	Melda Taşkın (İstanbul Üniversitesi) - "Volcafe Ltd and others (Appellants) v. Compania Sud Americana De Vapores SA" Kararı ve İspat Yüküne İlişkin Türk ve Alman Hukuku Çerçevesinde Bir Değerlendirme
	Ayşegül Kula (Koç Üniversitesi) - European Investment Bank Complaints Mechanism: An Accountability Mechanism of Global Administrative Law	Serpil Işık (İstanbul Üniversitesi) - Ticari Niteliği Haiz İtirazı İptali Davalarının Dava Şartı Arabuluculuk Kuralına Tabi Olup Olmadığı – Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 04.12.2020 tarihli Kararı Kapsamında Değerlendirmeler	İsmail Özgün Karaahmetoğlu (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi) - Sigorta Sözleşmelerinden Kaynaklı Uyuşmazlıklarda Genel Şartlar Işığında İspata Dair Tespitler ve Değerlendirmeler
		Elçin Zengin (Georg-August-Universität Göttingen) - İsviçre Federal Mahkemesinin Video Konferans Yoluyla Duruşma Yapılmasına İlişkin 4A_182/2020 Sayılı 06.07.2020 Tarihli Kararının İsviçre, Türk ve Alman Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi	Elif Akıncı (KTO Karatay Üniversitesi) - Amerikan Sigorta Hukukunda Hukuka Aykırı Reklamlardan Doğabilecek Zararların Teminat Altına Alınması
Link / Bağlantı	Webinar ID 957 7647 2937 - https://kocun.zoom.us/j/95776472937		

Session / Seans	Session A / A Seansı (9.15-11.15)	Session B / B Seansı (12.00-14.00)	Session C / C Seansı (15.00-17.00)
Panel no. / Oturum no.	A4	B4	C4
Chair / Oturum Başkanı	Baki İlkay Engin (İstanbul Üniversitesi)	Nafiye Yücedağ Keskin (İstanbul Üniversitesi)	Ozan Erözden (MEF Üniversitesi)
Presentations / Tebliğler	Umut Yeniocak (Altınbaş Üniversitesi) - Kira Tespit Davalarının Açılma Zamanı ve Emsal Kira Bedelinin Belirlenmesine İlişkin Güncel Yargı Kararlarının Analizi	Zeliha Hacımuratlar Sevinç (MEF Üniversitesi) - Yolsuzlukla Mücadele Yöntemi Olarak Yöneticilerin Gelir ve Malvarlığı Bilgilerinin Yayınlanması ile Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı Arasındaki Gerilim: İtalyan Anayasa Mahkemesi ve Danıştayının Konu Hakkındaki Güncel Kararları Işığında Bir Değerlendirme	Özge Bilge (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı - Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs) - Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararlarına Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yaklaşımı
	Işık Önay (Koç Üniversitesi) - Onaylanmış Kuruluşlar CE İşaretli Ürünlerin Sebep Olduğu Zararlardan Sorumlu Tutulabilir mi? (Alman Federal Mahkemesinin PIP Kararları)	Sevda Bora Çınar (Akdeniz Üniversitesi) - Yapay Zekâ Teknolojilerinin Hukuki Nitelik Tartışmaları Bağlamında Avustralya Federal Mahkemesinin "Thaler v Commissioner of Patents [2021] FCA 879" ve "Commissioner of Patents v Thaler [2022] FCAFC 62" Kararlarının Değerlendirilmesi	Pınar Dikmen (Marmara Üniversitesi) - Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunmasında Buen Vivir; İyi Yaşam Ölçütü: Latin Amerika Mahkemelerinin Güncel Kararları
	Yasin Alperen Karaşahin (Koç Üniversitesi) - İsviçre Federal Mahkemesi'nin Hasar Gören Taşınmazlarda Değer Kaybına Dair İçtihadının İncelenmesi	Fethiye Nur Baştürk Akkaya (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi) - Avrupa Birliği Adalet Divanının 1 Ağustos 2022 Tarihli C-184/20 - Vyriausioji Tarnybinės Etikos Komisija Kararı Işığında Hassas Kişisel Veri Kavramını Yeniden Düşünmek	Ali Saçar (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi) - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Ek Protokol No. 16 Uygulamasına Dair Gözlemler
	Ayça Zorluoğlu (Hacettepe Üniversitesi) - Ürün Sorumluluğunda Sorumluluğun Dayanağı ve İspat Yükü Meselesi	Pelin Özkaya (Hacettepe Üniversitesi) - Van Buren & U.S.C. Davası'nın ABD Bilgisayar Dolandırıcılığı ve Kötüye Kullanımı Yasası'na Etkisi	Royal Maharramov (Bakü Devlet Üniversitesi - Baku State University) - Makuchyan ve Minasyan v. Azerbaycan ve Macaristan Kararının Eleştirisi
Link / Bağlantı	Webinar ID 999 7662 0611 - https://kocun.zoom.us/j/99976620611		

Session / Seans	Session A / A Seansı (9.15-11.15)	Session B / B Seansı (12.00-14.00)	Session C / C Seansı (15.00-17.00)
Panel no. / Oturum no.	A5	B5	C5
Chair / Oturum Başkanı	Burak Oder (İstanbul Bilgi Üniversitesi)	Zeynep Derya Tarman (Koç Üniversitesi)	İlke Göçmen (Ankara Üniversitesi)
Presentations / Tebliğler	Sertaç Işıka (İstanbul Üniversitesi) - Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararlarında "Gerekçeli Karar Hakkı"	Sedat Sirmen (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi) / Işıl Tekdoğan Bahçıvan (Ankara Üniversitesi) - ABD Yüksek Mahkemesinin 15 Haziran 2022 Tarihli Golan v. Saada Kararı ve 1980 La Haye Sözleşmesinde Düzenlenen "Ciddi Risk" Halinde Çocuğun Geri Gönderilmemesinin İstisnası Olarak "İyileştirici Tedbirler"	Zeynep Ayata (Koç Üniversitesi) - Effective Private Enforcement of GDPR in Light of Meta Platforms Ireland Ltd. v VZBV
	Erkan Duymaz (İstanbul Üniversitesi) - Bireysel Başvuruda Yol Ayrımına Doğru: Anayasa Mahkemesinin Özgürlük ve Güvenlik Hakkına İlişkin Güncel Kararları Hakkında Değerlendirmeler	Sezercan Bektaş (Sakarya Üniversitesi) - Uluslararası Daimî Tahkim Mahkemesinin (Permanent Court of Arbitration – PCA) M/V Enrica Lexie (İtalya v. Hindistan) Kararı Kapsamında Bayrak Devletinin Münhasır Yetkisinin İncelenmesi	Yalçın Yurttaş (Marmara Üniversitesi) - Limits of Democratic Self-Defence in the EU: Hungary and Poland v. Parliament and Council
	Bige Açımuz (Koç Üniversitesi) - Fransız Anayasa Konseyi ve Devlet Konseyi Kararları Çerçevesinde Kira Bedeline Devlet Müdahalesi	Şerife Esra Kiraz (Çankırı Karatekin Üniversitesi) - Türk Ticaret Mahkemelerinde Uluslararası Ticari Sözleşmeler: CISG Örneği	Gürkan Çapar (Sant'Anna School of Advanced Studies) - The Schrems and Their Discontents: Legitimacy of Unilateral Regulation
	Sümeyye Hande Akgün (Hacettepe Üniversitesi) - Araştırma Görevlisi: Bilgi Üretim Süreçlerinin Görünmez İşgücü (Anayasa Mahkemesinin 2017/156 Esas, 2019/37 Karar Sayılı İptal Davasında 2547 Sayılı Kanunun Ek 38. Maddesi İle İlgili Değerlendirmeleri Üzerine Düşünceler)	Murat Sarıkaya (Türk-Alman Üniversitesi) - Ulusal Mahkemelerimizin Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Bağlamında Verdiği İlk Kararların İncelenmesi	
Link / Bağlantı	Webinar ID 990 0391 7686 - https://kocun.zoom.us/j/99003917686		

Yapay Zekâ Teknolojilerinin Hukuki Nitelik Tartışmaları Bağlamında Avustralya Federal Mahkemesinin "Thaler v Commissioner of Patents [2021] FCA 879" ve "Commissioner of Patents v Thaler [2022] FCAFC 62" Kararlarının Değerlendirilmesi

Dr. Sevda Bora Çınar[*]

Yapay zekâ teknolojileri alanındaki gelişmelerin hız kazanması ve son teknoloji ürünü akıllı sistemlerin sağlık, eğitim, hukuk, mühendislik ve daha pek çok insan egemen alanı etkisi altına almaya başlaması üzerine insan-makine etkileşiminin yaratacağı sorunlar ve belirsizlikler üzerinde hukuki tartışmalar artmaktadır. Yapay zekâ teknolojilerinin sorumluluğuna odaklanan makine etiği, uluslararası standartlar ve denetimler kadar bu sistemlerin kendilerinin ortaya çıkardıkları ürünlerin akıbetinin belirsizliği de makine haklarını tartışmaya açmaktadır. Özellikle yeni programlar yazan, orijinal makaleler üreten ve tasarımlar yapan program ve yazılımların artmasıyla, yapay zekâ teknolojilerinin tasarımcısını aşarak, özgün ürünler ortaya çıkarabileceği gerçeğiyle yüzleşmek gerekmektedir. Hukukun her alanının gelenekselleşmiş yapısının yeniden ele alınması gerektiğini düşündüren bu yenilikler karşısında, fikri mülkiyet hukuku mevzuat ve uygulama arasındaki uçurumla yüzleşen alanlardan ilki olmuştur.

Yapay zekânın buluş sahibi olarak kabul edilmesini destekleyen bir inisiyatif DABUS[1] adlı yapay zekâ sistemini buluş sahibi olarak göstererek halihazırda pek çok patent başvurusunda bulunmuş[2], başvurularının bir kısmı temyiz incelemesinde olmakla birlikte[3] şu an için sadece Güney Afrika yapay zekâ programı mucit, programın sahibini ise patent sahibi olarak göstererek yapay zekâyı ilk kez mucit olarak kabul eden ülke olmuştur.

Fikri ve Sınai Mülkiyet hukukuna ilişkin mevzuat genel olarak incelendiğinde hem program ve yazılımların sınırlı olarak patentlenebilir kabul edildiği ve hem de başvuru sahibinin gerçek ya da tüzel kişi olması zorunluluğu arandığı görülmektedir. Kişi olmadığı için buluşuna patent verilmeyen bir yapay zekâ teknolojisi ve buluşu kendisi gerçekleştirmediği ve geçerli olarak hakları devralamadığından halef sıfatı dahi olmaması gereken yapay zekâ sistemini tasarlayan kişiler göz önüne alındığında, hak sahipliği statüsünün hakkaniyet gereği bir kişiye değil de bir

---

[*] Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi (av.sevdabora@gmail.com)

[1] DABUS (Device for the Autonomous Bootstrapping of Unified Sentience/ Birleşik Bilinç Otonom Önyükleme Cihazı), Dr. Stephen Thaler tarafından oluşturulmuş patentli bir yapay zekâ sistemidir. Bu sistem, belirli bir tür bağlantısal yapay zekâ anlamına gelmekte ve bir yönüyle "Yaratıcılık Makinesi" olarak çalışmaktadır. Bu tür sistemler, çeşitli bilgi alanlarından gelen genel bilgilerle eğitilmiş bir dizi küçük sinir ağından oluşan ilk yapay sinir ağını içerir. Bu ilk ağ, nöronlar ve buralardaki bileşen sinir ağları arasındaki bağlantı ağırlıklarının kendi kendine bozulmalarına yanıt olarak yeni fikirler üretir. İkinci bir "eleştirmen" yapay sinir ağı, yeni fikirler için ilk sinir ağını izler ve makinenin önceden var olan bilgi tabanına kıyasla yeterince yeni olan fikirleri tanımlar. Eleştirmen ağı, aynı zamanda, en yeniliğe sahip fikirleri seçici bir şekilde oluşturmak ve olgunlaştırmak için karışıklıkları enjekte eden / geri çeken duygusal bir tepki de üretir. Ayrıntılı bilgi için bkz. "What is DABUS?", http://imagination-engines.com/iei_dabus.php (erişim tarihi, 11.01.2021).

[2] Başvuruları beklemede olanlardan ülke ve başvuru numaraları şu şekildedir: Brezilya, BR 112021008931-4; Çin, CN 2019800061580; Hindistan, IN 202017019068; İsrail, 268604 & 268605, Japonya, JP 110001519; Yeni Zelanda, 776029; Kore Cumhuriyeti, KR 10-2020-7007394; Suudi Arabistan, 521422019; İsviçre, 00408/21; Tayvan TW 108137438 & TW 108140133.

[3] Başvuruları temyiz aşamasında olanlar ise şu şekildedir: ABD, Thaler v. Hirshfeld, 558 F. Supp. 3d 238 (E.D. Va. 2021); İngiltere Birleşik Krallığı, Thaler v The Comptroller-General of Patents, Designs And Trade Marks [2020].; Avrupa Patent Ofisi, In Re EP 18 275 163 / In Re 18 275 174; Almanya, DE 10 2019 128 120.2 & DE 10 2019 129 136.4; Avustralya, Thaler v Commissioner of Patents [2021] FCA 879.

sisteme verilmesi zorunluluğu ve bu sistemin kişi olmadığı için hak sahibi olamaması paradoksu, sahipsiz haklar kaosuna yol açmaktadır. Bu kaosla başa çıkabilmek için Güney Afrika, patent başvurusunda yapay zekâ programı mucit, programın sahibini ise patent sahibi olarak kabul etmiştir. Sonrasında Avustralya Federal Mahkemesi de *Thaler v Commissioner of Patents [2021] FCA 879*[4] kararında benzer şekilde yapay zekânın mucit olarak kabul edilebilir olduğu yönünde görüş bildirerek, patent başvurularının reddinin hukuka aykırı olduğu sonucuna varmıştır. Mahkeme kararında, mucit ve patent sahibi kavramlarını birbirinden ayırarak, patent sahibinin gerçek ya da tüzel kişi olması zorunluluğunu temel ilke olarak kabul etmekle birlikte, bunun mucidin de gerçek ya da tüzel kişi olmasının bir zorunluluk olduğu anlamına gelmediğini vurgulamış, kişi olmayan yapay zekâ sistemlerin de mucit olarak kabul edilebileceğini belirtmiştir. Bu kararın da temyizi üzerine Avustralya Federal Mahkemesi, *Commissioner of Patents v Thaler [2022] FCAFC 62*[5] kararında, Patent Yasası'nın kanun dili, yapısı ve uygulaması ile yasama planının altında yatan politika hedeflerini göz önünde bulundurarak, gerçek kişilerin mucit olarak kabul edileceği sonucuna varmış, İngiliz mahkemelerinde de benzer sonuca varıldığı vurgulamıştır.

Çalışmamızda DABUS hareketine ilişkin ilgili Avustralya Federal Mahkeme kararları yenilikçi ve geleneksel yaklaşım temelinde değerlendirme konusu edilerek, yapay zekâ teknolojilerinin hukuki nitelik tartışmaları bağlamında ele alınacaktır. Dünyadaki yaklaşımı gözler önüne sermesi amacıyla diğer başvuruların akıbetine de yer verilecek olan bu çalışmada, hukukun kişi tanımına yönelik çerçeve ve çatı bir yasal bir düzenleme üzerinde çalışılmadıkça teknoloji, uygulama ve hukuk üçgenindeki sorunlara sürekli bir yenisinin daha ekleneceğine dikkat çekilmesi hedeflenmektedir. Çözüm ise uygulamadaki ihtiyaçlar ya da aktivistlerin hareketiyle tartışmaya açılan yasaların mahkemelerde geniş yorumlanarak yargının yasama faaliyeti yapmaya zorlanması değil yasama alanında bu tartışmaların görünür kılınmasıdır. Kanaatimizce yapılması gereken kanun çalışması ise mülkiyet, kişi hakları ve sorumluluk çerçevesinde en temel düzenlemelerin yer aldığı yasa olan anayasayı işaret etmektedir. En yenilikçi tartışmaların yaşandığı teknoloji hukuku, en geleneksel tartışmaların dayanağı olan doğal hukuk teorisinin, yürürlükteki hukuku şekillendirmesiyle kendine hukuki bir yol çizebilecektir.

Anahtar kelimeler: DABUS, buluşçu yapay zekâ, dijital dönüşüm, teknoloji hukuku, fikri mülkiyet.

[4] https://www.judgments.fedcourt.gov.au/judgments/Judgments/fca/single/2021/2021fca0879 (erişim tarihi, 12.09.2022).

[5] https://www.judgments.fedcourt.gov.au/judgments/Judgments/fca/full/2022/2022fcafc0062 (erişim tarihi, 12.09.2022).